

Kovos su kyšininkavimu politika

Turinys

Šios politikos taikymo sritis / administravimas / pagalbos prašymas	1 psl.
Finansiniai įrašai ir dokumentai	2 psl.
Niekada neužsiimame kyšininkavimu!	2 psl.
Jokių atsakomųjų veiksmų	3 psl.
Kas yra kyšininkavimas?	3 psl.
Kyšių valstybės pareigūnams davimas	4 psl.
Kas yra valstybės pareigūnas?	4 psl.
Kas yra kyšio valstybės pareigūnui davimas?	5 psl.
Dovanų ir pramogų siūlymas ar priėmimas	10 psl.
Ekskursijos po mūsų objektus ir mūsų gaminių demonstravimas; svetingumas, kelionės ir apgyvendinimas	12 psl.
Išskirtiniai renginiai	13 psl.
Lobizmas	13 psl.
Labdaros įmokos	14 psl.
Įmokos politinei veiklai paremti	15 psl.
Trečiųjų šalių samdymas – bendroji informacija	15 psl.
Trečiųjų šalių, bendraujančių su valstybės pareigūnais, samdymas – išankstinis patikrinimas ir patvirtinimas	16 psl.
Trečiųjų šalių, bendraujančių su valstybės pareigūnais, samdymas – sutarčių sudarymas ir santykių stebėjimas	17 psl.
Pranešimas apie pažeidimus	18 psl.

Generalinio direktoriaus laiškas

Gerbiamasis komandos nary,

Mūsų sėkmė priklauso nuo bendruomenių klestėjimo. Korupcija yra viena didžiausių grėsmių tokiame klestėjimui. Mūsų vaidmuo ir pozicija šiuo klausimu yra labai aiškūs: visiškai netoleruojame jokio kyšininkavimo ir korupcijos!

Suprantu, kad dirbame sudėtingose rinkose, kuriose įmonės kartais gali pasirinkti vykdyti korupcinę veiklą. Tai nėra mūsų pasirinkimas ir niekada negali būti mūsų elgesio pateisinimas.

Kovos su kyšininkavimu politiką patvirtino veikiantysis komitetas ir valdyba, kuri kartu su audito ir rizikos komitetu yra visiškai atsakinga už šios politikos vykdymą. Kovos su kyšininkavimu taisyklės jau įtrauktos į mūsų verslo etikos kodeksą. Šia konkrečia politika siekiama jums suteikti išsamesnių, praktinių patarimų, padėsiančių aptikti kyšininkavimą ir korupciją, kuri galėtų būti susijusi su „Coca-Cola HBC“, ir užkirsti tam kelią. Itin svarbu, kad tie, kurie reguliariai bendrauja su valstybės pareigūnais, labai atidžiai perskaitytų šias gaires.

Norėčiau jus patikinti, kad ne jūs vieni sprendžiate šioje politikoje aprašytus iššūkius. Korupcijos ir kyšininkavimo problemos gali būti sudėtingos ir keliančios daug streso. Jeigu turite klausimų ar nerimaujate, visada drąsiai kreipkitės patarimo į savo vadovą ir į etikos ir atitikties pareigūną.

Visi norime didžiulius bendruomenėmis, kuriose gyvename, ir vieta, kur kasdien einame dirbti. Sąžiningumas yra viena iš pagrindinių mūsų vertybių, kurią turime puoselėti ir nuolat skatinti. Ačiū, kad padedate siekti šio tikslo.

Pagarbiai

Zoranas Bogdanovičius,
generalinis direktorius

Šios politikos taikymo sritis / administravimas / pagalbos prašymas

Visi „Coca-Cola HBC“ ir jos visame pasaulyje valdomų ar kontroliuojamų dukterinių įmonių (kartu – įmonė) darbuotojai, vadovai, veikiančiojo komiteto nariai ir valdybos nariai, neatsižvelgiant į jų pilietybę, nuolatinę gyvenamąją vietą ar buvimo vietą, privalo susilaikyti nuo bet kokių kyšininkavimo ar korupcijos veiksmų. Kiekviena bendroji įmonė, kurią kontroliuoja mūsų įmonė, turi laikytis panašios kovos su kyšininkavimu politikos. Dalyvaudami bendros įmonės santykiuose, bet nekontroliuodami jų, skatinsime partnerius laikytis mūsų politikos reikalavimų bendroje įmonėje.

Pagal taikomus kovos su kyšininkavimu įstatymus taip pat draudžiami korupciniai mokėjimai, kuriuos atlieka įmonės vardu veikiančios trečiosios šalys, įskaitant tiekėjus, platintojus, agentus, konsultantus ir rangovus. Tai apima subrangovus ar konsultantus, kuriuos pasamdė trečiosios šalys dirbti įmonės vardu. Mūsų tiekėjai, platintojai, agentai, konsultantai ir rangovai taip pat privalo laikytis daugumos šios politikos principų, pateiktų dokumente **„Tiekėjo pagrindiniai principai“**.

Jei turite klausimų ar nerimaujate, galite kreiptis patarimo į kolegas – **mūsų etikos ir atitikties pareigūnus**. Bet kokia užklausa dėl patvirtinimo ar pranešimo jiems turi būti pateikta COBC portale. Į kurį etikos ir atitikties pareigūną turėtumėte kreiptis priklauso nuo jūsų pareigų:

- šalies darbuotojai: šalies teisinių reikalų vadovas;
- įmonės direktoriai ir grupės funkcijas vykdančios darbuotojai: vyriausiasis atitikties pareigūnas;
- valdybos ir veikiančiojo komiteto nariai: vyriausiasis teisininkas.

Taip pat visada galite kreiptis į savo tiesioginį vadovą.

Būtina dalyvauti privalomose įmonės rengiamose mokymo programose, kad būtų užtikrinta, jog suprastumėte visus galiojančius kovos su kyšininkavimu ir korupcija įstatymus ir laikytumėtės jų.

Finansiniai įrašai ir dokumentai

Vadovaujantis šios politikos taisyklėmis, visi mokėjimai ir išlaidos, susiję su kokios nors naudos suteikimu ar gavimu, pagal galiojančias apskaitos taisykles turi būti išsamiai ir tiksliai aprašyti **kovos su kyšininkavimu didžiosios knygos sąskaitose**. Vietinėje **dovanų ir pramogų politikoje** taip pat galite rasti paaiškinimą, kaip šios taisyklės taikomos dovanoms ir pramogoms.

Niekada neužsiimame kyšininkavimu!

Įmonė visiškai netoleruoja kyšininkavimo, korupcijos ir jokių šios politikos pažeidimų.

Kyšininkavimas ir korupcija draudžiami pagal įstatymą. Beveik visose jurisdikcijose draudžiamas kyšių teikimas vietos valdžios pareigūnams; daugelyje jurisdikcijų draudžiamas kyšių teikimas užsienio viešojo sektoriaus pareigūnams ir privataus sektoriaus atstovams arba komercinių kyšių, dar vadinamų dėkingumo mokesčiais, teikimas. Pagal šią politiką reikalaujama laikytis visų minėtų įstatymų. Dėl kyšininkavimo ir korupcijos mūsų įmonei ir asmenims gali kilti rimtas teisinis pavojus ir grėsmė reputacijai, įskaitant dideles baudas ir galimą įkalinimą. Jei pažeisite šią politiką arba nepranešite apie politikos pažeidimus, apie kuriuos žinojote ar turėjote žinoti, bus pradėta drausminė procedūra (gali grėsti darbo sutarties nutraukimas) ir gali būti pranešta teisėsaugos institucijoms, kurios gali iškelti baudžiamąją bylą prieš jus.

Jokių atsakomųjų veiksmų

Įmonė jokių būdu nesiims atsakomųjų veiksmų prieš asmenis, siekiančius išvengti kyšininkavimo ir korupcijos bei besilaikančius šios politikos. Joks darbuotojas nebus nubaustas vykdant veiklos rezultatų peržiūrą, skiriant kompensaciją ar jokių kitu būdu už tai, kad atsisakė duoti kyšį ar pareiškė susirūpinimą dėl galimo kyšininkavimo ar korupcijos atvejo, susijusio su įmone. Veiklos rezultatai taip pat nebus neigiamai vertinami dėl vėlavimų ar finansinių nuostolių, kilusių atsisakius mokėti kyšį.

Kas yra kyšininkavimas?

„Kyšininkavimas“ – tai **tiesioginis ar netiesioginis kokios nors turtinės ar asmeninės naudos, teikiamos siekiant paskatinti kyšio gavėją ar kitą asmenį atlikti funkciją**, veiksmą ar netinkamai pasinaudoti jam suteikta diskrecija, suteikimas, siūlymas, žadėjimas ar leidimas suteikti tokią naudą.

Pavyzdys

Darbuotojas suteikia kliento vadovui ir jo šeimai prabangią savaitgalio kelionę, kad galėtų įtikinti klientą padėti įmonei konkurencingame pardavimo procese.

„Kyšininkavimas“ taip pat apima **tiesioginį ar netiesioginį kokios nors turtinės ar asmeninės naudos**, teikiamos norint paskatinti jus ar ką nors kitą atlikti atitinkamą funkciją, veiksmą arba netinkamai pasinaudoti jums suteikta diskrecija, prašymą, priėmimą arba sutikimą priimti tokią naudą.

Pavyzdys

Vienam iš jūsų artimų giminių siūlomos stažuotės priėmimas iš kliento, su kurio įmonės vardu vedate derybas.

Kyšiu **gali būti laikoma „bet kokia nauda“**, pavyzdžiui, pinigai, paskolos, įmokos ar aukos, dovanos, pramogos, kelionės, darbo pasiūlymai, grąžinamosios išmokos, nuolaidos, nemokami gaminiai, kitos prekės, paslaugos ar dar kas nors, kas galėtų būti laikoma vertinga.

Pavyzdys

Vienas iš mūsų maitinimo paslaugų tiekėjų siūlo nemokamą maitinimą įmonės direktorės asmeninio gimtadienio vakarėlio metu.

Kyšis taip pat gali būti teikiamas kaip „atlygis“ ir mokamas gavėjui už netinkamą savo pareigų ar įsipareigojimų įvykdymą.

Pavyzdys

Brangių futbolo bilietų rinkinio siūlymas valstybės pareigūnui, po to, kai jis išdavė leidimą mūsų patalpoms.

Kyšių valstybės pareigūnams davimas

Nors niekada neturėtumėte kam nors siūlyti kyšio ar priimti iš ko nors kyšio, turite būti itin budrūs, kad išvengtumėte kyšininkavimo ir neįsitrauktumėte į netinkamus santykius su valstybės pareigūnais (kaip apibrėžta toliau). Siekiant išvengti galimų problemų, kyšio davimas valstybės pareigūnui mūsų taisyklėse kai kuriais atvejais apibrėžiamas daug griežčiau nei taisyklės, taikomos privatiems asmenims. Pavyzdžiui, mūsų dovanų ir pramogų politikoje pateikiamos ryšių su valstybės pareigūnais taisyklės kartais yra griežtesnės nei santykių su verslo partneriais taisyklės (kaip apibrėžta toliau). Be to, kai kuriose šalyse pagal nacionalinius įstatymus valstybės pareigūnams draudžiama bet ką priimti iš trečiųjų šalių, net jei tai turi tik simbolinę vertę. Niekada neturėtumėte ko nors siūlyti ar teikti asmeniui, jei tai darydami pažeisite vietos įstatymus, net jei tokiu elgesiu nepažeisite šios politikos.

Kas yra „valstybės pareigūnas“?

„Valstybės pareigūno“ apibrėžimas kovos su kyšininkavimu įstatymuose yra labai platus.

„Valstybės pareigūnas“, nepriklausomai nuo to, ar juos paskyrė, ar išrinko, gali būti šie asmenys:

nacionaliniu, valstijų, provincijų ar savivaldybių lygmeniu veikiantys valstybės tarnautojai, įskaitant įstatymų leidybos institucijų narius, vykdomosios valdžios pareigūnus, administracinių organų narius ir teisminių institucijų teisėjus, nepriklausomai nuo to, ar juos paskyrė, ar išrinko;

bet kurios pasaulio valstybės vyriausybės, vyriausybės valdomos ar kontroliuojamos įmonės darbuotojai arba atstovai, įskaitant aukšto ir žemesnio lygio pareigas einančius darbuotojus. „Vyriausybės valdomais ar kontroliuojamais subjektais“ laikomi (be kita ko): centriniai bankai; valstybiniai turto fondai; valstybinės liginės, universitetai ar oro linijos; labdaros įmonės; ir bet kuri kita verslo įmonė, kuri priklauso vyriausybei arba yra jos kontroliuojama. „Vyriausybės kontrolė“ gali būti vykdoma įvairiais būdais ir neapribojama tais atvejais, kai vyriausybė yra pagrindinė akcininkė;

asmenys, vykdantys viešąsias funkcijas užsienio valstybėje, teritorijoje, viešojoje įstaigoje ar įmonėje, nepriklausomai nuo to, ar juos paskyrė, ar išrinko;

politinių partijų pareigūnai ir darbuotojai; bet kuris kandidatas į politines pareigas; vyriausybės darbuotojai, įskaitant ministerijų, vyriausybės įstaigų, administracinių teismų ir visuomeninių tarybų;

pareigūnai, darbuotojai, asmenys ir atstovai, dirbantys viešosiose tarptautinėse organizacijose, tokiose kaip Pasaulio bankas, Jungtinės Tautos, Tarptautinis valiutos fondas, Europos Sąjunga ir kt., arba joms atstovaujantys;

karališkosios šeimos nariai;

vaikai, sutuoktiniai, tėvai, broliai, seserys ar kiti šeimos nariai arba asmenys, einantys valstybines pareigas arba veikiantys bet kurio iš ankščiau išvardytų asmenų vardu.

Kilus abejonėms, turėtumėte pasitarti su savo etikos ir atitikties pareigūnu.

Kas yra kyšio valstybės pareigūnui davimas?

Kyšininkavimu laikomas bet kokios turtinės ar kitokios naudos teikimas ar siūlymas valstybės pareigūnui, siekiant **paveikti jo nuožiūra priimamą sprendimą**, pavyzdžiui, vyriausybės audito ar patikrinimo rezultatus ar sprendimą sudaryti ar tęsti verslo santykius, skirti baudą.

Pavyzdys

Sumokėjimas policijos pareigūnui, kad jis neskirtų baudos ir nenuimtų mūsų bendrovės sunkvežimio numerių plokštelės už eismo taisyklių pažeidimą

Mums neleidžiama atlikti nedidelių mokėjimų, kartais vadinamų papildomais mokėjimais, arba suteikti valstybės pareigūnams bet kokios kitos naudos, **kad gautume leidimą, licenciją ar kitą būtiną patvirtinimą.**

Pavyzdys

Siekdami pastatyti ar išplėsti objektą ar gauti leidimą vykdyti veiklą (pavyzdžiui, išgauti vandenį), turite laikytis oficialios tvarkos ir negalite vietiniam valstybės pareigūnui mokėti jokių sumų (nors ir nedidelių), kad gautumėte leidimą ar paspartintumėte leidimo išdavimo procedūrą.

Mums taip pat neleidžiama atlikti verslo sandorius palengvinančių mokėjimų, t. y. valstybės pareigūnams atliekamų nedidelių mokėjimų, kuriais siekiama paspartinti ar palengvinti nediskrecinių veiksmų ar paslaugų vykdymą, pavyzdžiui, norint gauti įprastas licencijas, verslo leidimus arba sutvarkyti vyriausybinius dokumentus, tokius kaip vizos ir muitinio įforminimo dokumentai. Tai, kad valstybės pareigūnai neturi diskrecijos ir pagal įstatymus privalo atlikti šiuos veiksmus ar teikti tokias paslaugas, nėra pasiteisinimas norint atlikti mokėjimus ar suteikti bet kokią kitą naudą, kad jie **paspartintų tokius procesus.**

Pavyzdys

Grynųjų pinigų ar nemokamų gaminių siūlymas muitininkui, kad paspartintumėte mūsų gaminių muitinį įforminimą.

Taip pat sudarydami sutartis su valstybės pareigūnais būtinai laikykitės visų **vietinių reikalavimų**, ir jei turite kokių nors abejonių, kreipkitės patarimo į savo etikos ir atitikties pareigūną.

Pavyzdys

Kai kuriose šalyse įmanoma teisėtai pasamdyti policininkus kaip saugos darbuotojus, tačiau norint tai padaryti reikia laikytis atitinkamų formalumų ir procedūrų. Pvz., jei pasamdote policininką saugoti gamyklą, jums gali tekti iš anksto užregistruoti tai viešosios tvarkos ministerijoje ir sudaryti sutartį su policininko darbdaviu.

Atminkite, kad elgesys, kuriuo bandoma **netiesiogiai paveikti valstybės pareigūnus**, taip pat gali būti laikomas kyšiu. Įspūdis tikrai svarbus. Nesiūlykite, nežadėkite, neteikite ir neleiskite teikti jokios turtinės ar asmeninės naudos, jei gali susidaryti **įspūdis**, kad bandoma paveikti valstybės pareigūną. Tokiose situacijose kreipkitės patarimo į savo etikos ir atitikties pareigūną.

Pavyzdys

Neaukokite labdaros renginyje, kurį remia valstybės pareigūnas, kad padėtumėte paaugštinti jo politines pareigas mainais į teigiamą administracijos sprendimą, susijusį su būsimo mūsų operacijų auditu.

Kurios mūsų verslo veiklos sritys reikalauja ypatingo dėmesio?

Turėtumėte būti itin atsargūs ir nemokėti valstybės pareigūnui bei neteikti jam kitos naudos toliau nurodytose situacijose.

Kai siekiate gauti oficialius patvirtinimus, leidimus ar licencijas arba norite paspartinti jų išdavimo procesą.

Pavyzdys

Negalime gauti galutinio statybos leidimo patvirtinimo, nors pateikėme visus teisiškai privalomus dokumentus. Ministerijos darbuotojas reikalauja įstatyme numatyto papildomo mokesčio, kad būtų užtikrintas galutinis patvirtinimas. Turėtumėte atsisakyti ir nedelsdami susisiekti su savo etikos ir atitikties pareigūnu.

Kai sprendžiate patikrinimų ir baudų klausimus, pavyzdžiui, siekdami išvengti patikrinimo, paveikti patikrinimo išvadas ar išvengti baudos.

Pavyzdys

Visuomenės sveikatos inspektorius atvyko į įmonės gamyklą. **Be išankstinio raštiško etikos ir atitikties pareigūno sutikimo** neturėtumėte inspektoriui žadėti ar siūlyti turtinės ar kitokios naudos, pvz. nemokamų gaminių.

Kai bendraujate su muitinėmis siekdami užtikrinti, kad prekės būtų išmuitintos atliekant muitinės procedūras arba kad prekės būtų išmuitintos laiku. Būkite atsargūs, jei muitinės pareigūnas klausia, ar nenorėtumėte paspartinti proceso, nes tai gali būti dar vienas būdas paprašyti kyšio.

Pavyzdys

Nors esate įsitikinęs, jog viskas tvarkoje, muitinės pareigūnas teigia, kad trūksta tam tikros svarbios informacijos, reikalingos greitai gendančių braškių sulčių siuntos muitiniam įforminimui atlikti, ir kad jis gali padaryti išimtį už papildomų 150 JAV dolerių ir skubiai perleisti siuntą. Kitu atveju sultys suges. Tokiomis aplinkybėmis turėtumėte mandagiai atsisakyti mokėti už paspartintą muitinio įforminimo procesą ir atkreipti dėmesį, kad tai prieštarauja įmonės politikai. Dėl tolesnių veiksmų pasitarkite su savo etikos ir atitikties pareigūnu.

Kai norite gauti darbo leidimus, vizas ir registraciją sau ar kitam įmonės darbuotojui. Dažnai naudinga susisiekti su darbuotojo, kuris bando gauti vizą, vietine ambasada. Kartais ambasada gali padėti. Turėtumėte būti atsargūs, kai jūsų prašoma sumokėti „priemoką“ už vizų išdavimą įmonės darbuotojams ar jų šeimoms, nes taip gali būti bandoma gauti kyšį.

Pavyzdys

Naujai paskirtas iš užsienio atvykęs generalinis direktorius negali perkelti šeimos narių į savo naują priimančiąją šalį be darbo leidimo. Vietos imigracijos tarnybos atsisako išduoti tokį leidimą, nebent būtų sumokėta neoficiali „priemoka“. Net jei dėl tokio delsimo kyla didelių sunkumų, turėtumėte mandagiai paaiškinti, kad pagal įmonės politiką neleidžiama mokėti tokių priemokų, tada nedelsdami praneškite apie šį įvykį ir aptarkite tolesnius veiksmus su savo etikos ir atitikties pareigūnu.

Kaip elgtis, jei valstybės pareigūnas prašo kyšio ar įtariama, kad jis taip daro?

Galite susidurti su valstybės pareigūnu, prašančiu kyšio ar net grasinančiu atidėlioti savo sprendimą ar prieštarauti įmonės interesams, jei neįvykdysite tokio jo prašymo.

Norėdami išvengti tokių situacijų ar veiksmingai jas valdyti, atlikite toliau nurodytus veiksmus.

Žinokite vietines taisykles, nuostatas ir terminus, į kuriuos reikia atsižvelgti, norint: gauti bet kokią muitinės įforminimui atlikti reikalingą patvirtinimą, leidimą ar licenciją, darbo leidimą, vizą ar registraciją arba atlikti kitas procedūras. Paruoškite reikiamus dokumentus ir numatykite pakankamai laiko, kad spėtumėte atlikti šias procedūras įprastu būdu.

Nedelsdami aiškiai pasakykite, kad negalite ir nemokėsite kyšių, kad galėtumėte vykdyti verslą.

Įsitikinkite, jog gerai suprantate atitinkamos reguliavimo institucijos struktūrą, kad prireikus galėtumėte paprašyti aukštesnės pareigas einančio valstybės pareigūno išspręsti problemą arba nurodyti kitas įstaigas, kuriose neprašoma kyšio.

Bendradarbiaukite su vietiniais prekybos rūmais ir, jei kils problemų, aptarkite sprendimus su kitais mūsų įmonės skyriais bei kolegomis.

Paprašykite kitų jus palydėti – kitiems asmenims būnant šalia pareigūnas gali persigalvoti prašyti kyšio.

Mokėkite tik pagal vietinius įstatymus reikalaujamus mokesčius, rinkliavas, baudas ar kitas rinkliavas arba tuos mokesčius, kuriuos patvirtino jūsų etikos ir atitikties pareigūnas. Visus tokius mokesčius ir rinkliavas mokėkite tiesiogiai atitinkamoms vyriausybės institucijoms ar kitoms tarnyboms, o ne atskiriems valstybės pareigūnams.

Būkite atsargūs dirbdami su trečiųjų šalių paslaugų teikėjais, kurie teigia, kad gali išspręsti muitų klausimus naudodamiesi savo santykiais su valdžios institucijomis; pagal „Coca-Cola HBC“ kovos su kyšininkavimu politiką neleidžiama kyšius mokėti valstybės pareigūnams per trečiąsias šalis, tiesiogiai ar netiesiogiai veikiančias įmonės vardu.

Samdydami darbuotoją, paklauskite kandidato, ar jis / ji dirbo valstybės pareigūnu, ar jis / ji yra susijęs (-usi) su koku nors valstybės pareigūnu. Jei atsakymas yra teigiamas, prieš įdarbindami kandidatą turite **gauti išankstinį rašytinį etikos ir atitikties pareigūno sutikimą**.

Jei reikia, kreipkitės patarimo ar pagalbos.

Jei kyla grėsmė darbuotojo asmeniniam saugumui (pavyzdžiui, jei valstybės pareigūnas yra ginkluotas ir grasina arba jei reikia nedelsiant sumokėti, kad būtų galima rasti saugią išeitį iš tam tikros situacijos ar vietos), mokėjimas turėtų būti atliktas be išankstinio patvirtinimo ir jūs turėtumėte kuo greičiau pranešti apie išmoką savo etikos ir atitikties pareigūnui. Bet koks mokėjimas, kurį reikėjo atlikti esant tokioms aplinkybėms, turėtų būti tinkamai įrašytas įmonės buhalterinėse knygose ir įrašuose.

Dovanų ir pramogų siūlymas ar priėmimas

Šiame skyriuje aprašoma, ką galima ir ko negalima daryti siūlant arba priimant dovanas ar pramogas. Tai vienodai taikoma ryšiams su klientais, platintojais, tiekėjais, konsultantais, rangovais, agentais ir atstovais, kitais verslo partneriais (toliau – verslo partneriai) ir valstybės pareigūnais.

Su šia kovos su kyšininkavimu programos dalimi dažniausiai susiduriame kasdieniame gyvenime. Daugeliu atvejų yra visiškai teisėta dovanoti ir priimti kuklias bei tinkamas dovanas ir pramogas. Parengėme kiekvienos šalies **dovanų ir pramogų politiką (įskaitant nemokamus gaminius ir valgius)**. Šioje politikoje paaiškinama, kada galite imtis veiksmų neturėdami teisinio sutikimo, kada dėl siūlomos dovanos ar pramogų piniginės vertės ar kitų aplinkybių jums reikia išankstinio etikos ir atitikties pareigūno patvirtinimo arba kada tiesiog negalite imtis veiksmų.

Pavyzdys

Vietos mokesčių inspekcijos, kurioje įmonė yra įregistruota kaip mokesčių mokėtoja, vadovas prašo nemokamų įmonės gėrimų sūnaus gimtadienio šventei. Turėtumėte mandagiai paaiškinti, kad pagal įmonės politiką jums neleidžiama tiekti jam įmonės gaminių, ir nedelsdami pranešti apie tai savo etikos ir atitikties pareigūnui.

Net jei tai leidžiama, dovanas ir pramogas vis dar reikia tinkamai įforminti apskaitos dokumentais ir įrašyti į įmonės **kovos su kyšininkavimu didžiosios knygos sąskaitas** pagal taikomas apskaitos taisykles.

Yra tam tikros taisyklės ir gairės, kurios galioja visomis aplinkybėmis.

Niekada tiesiogiai ar netiesiogiai nedovanokite niekam grynujų pinigų ir neimkite grynujų pinigų kaip dovanos. Tas pats taikoma dovanoms, prilygstančioms gryniesiems pinigams, įskaitant dovanų korteles.

Niekada nesutikite skirti dienpinigių išlaidoms padengti – faktinės išlaidos turės būti peržiūrėtos ir, jei reikės, jos bus padengtos arba kompensuotos (kitai bus laikoma, kad darote piniginę dovaną).

Išlaidos maistui, dovanoms ar pramogoms, kelionėms ir apgyvendinimui neturėtų būti per didelės ir atsižvelgiant į aplinkybes turėtų būti pagrįstos. Jei abejojate, ar maistui, dovanoms ar pramogoms išleidžiama per daug, visada pasitarkite su savo etikos ir atitikties pareigūnu.

Pavyzdys

Po suplanuoto naujos įmonės vandens gamyklos atidarymo direktorius neturi vežti valstybės pareigūno ir jo partnerių į geriausią miesto restoraną, net jei tai įprasta daryti kitose įmonėse.

veikla turi būti susijusi su pagrįstu verslo tikslu. Paprastai verslo pietuose, vakarienėje ar pramoginiame renginyje visada turėtų dalyvauti įmonės darbuotojas.

Pavyzdys

Generalinis direktorius negali duoti verslo partneriui bilietų į futbolo varžybas, jei tam nėra teisėto pagrindo ir jis neplanuoja dalyvauti varžybose bei nereikalauja, kad tai padarytų kitas darbuotojas.

Valstybės pareigūnai neturėtų būti kviečiami į išskirtinius renginius (pvz., Olimpines žaidynes arba kitus sporto ar kultūros renginius).

Niekada nesiūlykite svetingumo dovanų ar pramogų asmeniui, galinčiam paveikti su įmone susijusį nagrinėjamą klausimą (pavyzdžiui, jei jie gali patvirtinti prašymą, atlikti patikrinimą ar paveikti derybas dėl sutarties, konkursų rezultatus arba tiekėjų atrankos procesą). Tas pats taikoma bet kokiomis kitomis aplinkybėmis, kuriomis sudaromas arba gali būti sudaromas susitarimas suteikti paslaugą mainais į kokią nors naudą įmonei.

Visada atsižvelkite į mūsų verslo partnerių ir valstybės pareigūnų taisykles, susijusias su dovanų ir pramogų priėmimu. Nesiūlykite dovanų ar pramogų, kurios žinote, kad nėra leidžiamos pagal jų politiką. Be to, jei bendraujate su valstybės pareigūnais, susipažinkite su vietos įstatymais, reglamentuojančiais valstybės pareigūnų elgesį. Etikos ir atitikties pareigūnas galės paaiškinti jums tokius teisinius reikalavimus.

Pavyzdys

Daugelis klientų ir tiekėjų draudžia savo darbuotojams rengti bendrus pietus ar vakarienes metinių derybų metu.

Niekada neprašykite dovanų ar kvietimų.

Pavyzdys

Prašyti tiekėjo, remiančio populiarių sporto renginį, rasti bilietus jums ir jūsų sutuoktiniui.

Jei jums siūlo kažką, kas neatitinka vietinės dovanų ir pramogų politikos reikalavimų, mandagiai atsisakykite ir paaiškinkite įmonės taisykles. Jei dovana buvo įteikta aplinkybėmis, kuriomis negalima jos grąžinti arba labai sudėtinga tai padaryti, turėtumėte pranešti etikos ir atitikties pareigūnui. Tam tikrais atvejais galima negrąžinti dovanos ir paaukoti ją labdarai arba paskirstyti didesnei darbuotojų grupei.

Pavyzdys

Jei svarbių klientų vadybininkė iš savo kliento gauna tris butelius šampano, ji, pasikonsultavusi su etikos ir atitikties pareigūnu, gali šiuos butelius perduoti kitos komandos kolegoms, neturintiems darbinių santykių su tuo klientu.

Ekskursijos po mūsų objektus ir mūsų gaminių demonstravimas; svetingumas, kelionės ir apgyvendinimas

Darbuotojai gali kviesti valstybės pareigūnus ar verslo partnerius į įmonės patalpose vykdomas ekskursijas ar gaminių demonstracijas. Darbuotojai teisėtai verslo tikslais taip pat gali kviesti valstybės pareigūnus ar verslo partnerius siekdami parodyti svetingumą ir apmokėti pagrįstas jų kelionės bei apgyvendinimo išlaidas. Darbuotojai taip pat gali gauti kvietimus iš mūsų verslo partnerių į panašius renginius.

Jūs galite apmokėti ar prašyti kompensacijos už **pagrįstas ir bona fide išlaidas**, tokias kaip valstybės pareigūno ar verslo partnerio vizito metu patirtos maitinimo išlaidos, su sąlyga, kad laikotės visų bendrųjų reikalavimų (įskaitant dovanų ar maitinimo, **išankstinio patvirtinimo**, tinkamo dovanų ir pramogų politikos dokumentų parengimo reikalavimus) ir kad:

veikla vykdoma siekiant teisėtų verslo tikslų, tokių kaip įmonės gaminių reklamavimas, demonstravimas ar pristatymas arba ekskursijų po įmonės patalpas vedimas, ir išlaidos yra tiesiogiai susijusios su šiais tikslais;

įmonių mokėjimai už tokias išlaidas yra plačiai pripažįstami, dažnai atliekami ir leidžiami pagal vietinius įstatymus bei mūsų vietinę **dovanų ir pramogų politiką**;

nesutinkate, kad renginys ar jo kompensavimas būtų neatskleidžiami atvykusio asmens ar valstybės pareigūno darbdaviui;

kelionės ir apgyvendinimo išlaidas apmoka tik įmonė ir tik tiesiogiai trečiosios šalies kelionių ir apgyvendinimo paslaugų teikėjui. Kai neįmanoma sumokėti tiesiogiai tokiems trečiųjų šalių paslaugų teikėjams, mokėjimas gali būti atliekamas asmens arba valstybės pareigūno darbdaviui, o ne tiesiogiai asmeniui ar valstybės pareigūnui;

net jei jūs galite sumokėti arba gauti kompensaciją už šias išlaidas, įmonė niekada darbuotojams nemokės grynaisiais pinigais, kad jas padengtų, ir niekada neturėtumėte gauti kompensacijos už savo išlaidas grynaisiais pinigais.

Išskirtiniai renginiai

Vietinė dovanų ir pramogų politika taikoma visiems renginiams. Tačiau kai kuriais atvejais yra specialių taisyklių, taikomų išskirtiniams renginiams (pvz., Olimpinėms žaidynėms ar kitiems sportiniams ar kultūriniais renginiams). Prašome atsižvelgti į tokias konkrečias rekomendacijas, jei jos taikomos. Jūsų etikos ir atitikties pareigūnas galės nurodyti jums atitinkamą politiką ir patarti, kaip ją pritaikyti atsižvelgiant į aplinkybes. Turėtumėte būti atsargūs ir pasitarti su savo etikos ir atitikties pareigūnu, jei verslo partneris jus pakviečia į išskirtinį renginį. Kaip jau minėta, valstybės pareigūnai neturėtų būti kviečiami į išskirtinius renginius, o jų dalyvavimo tokiose renginiuose, kelionės ir apgyvendinimo išlaidas visada turi padengti darbdavys.

Lobizmas

Prieš sudarydami bet kokius lobistinius susitarimus, turite gauti **išankstinį rašytinį savo etikos ir atitikties pareigūno sutikimą**. Jūsų etikos ir atitikties pareigūnas padės jums užtikrinti, kad laikomės visų su lobistine veikla susijusių įstatymų, nuostatų ar politikos, įskaitant vietinius registracijos ir ataskaitų teikimo reikalavimus. Visi lobistiniai susitarimai turi būti išsamiai įforminti dokumentais, kuriuose turi būti įtraukti aiškūs ir detalūs aprašyti susitarimai dėl duomenų saugojimo, lobisto pateiktos sąskaitos faktūros ir darbo produkto dokumentai. Nesamdykite lobistų, kol neatlikote išsamaus trečiosios šalies patikrinimo (žr. toliau). Mums neleidžiama samdyti valstybės pareigūno pareigas einančių asmenų ar jų artimųjų lobistinei ar politinei tarpininkavimo veiklai vykdyti įmonės vardu.

Labdaros įmokos

Generaliniams direktoriams ir veikiančiojo komiteto nariams suteikiama teisė mokėti labdaros įmokas (žr. mūsų įmonės įmokų politiką). Tačiau labdaros įmokas galima mokėti tik tuo atveju, jei:

įmokos gavėja yra jurisdikcijoje reguliuojama ir prižiūrima bona fide labdaringa organizacija;

nėra pagrindo manyti, kad labdaros organizacijos veikla **tiesiogiai ar netiesiogiai vykdoma bet kurio valstybės pareigūno asmeninei naudai;**

visi atitinkami su tokiomis išlaidomis susiję įrašai yra saugomi ir registruojami kovos su kyšininkavimu didžiosios knygos sąskaitose.

Jei kuris nors valstybės pareigūnas yra labdaros organizacijos direktorius ar pareigūnas arba yra kitaip glaudžiai susijęs su labdaros organizacija ir prašo įmonės paaugoti šiai organizacijai, turėtumėte apie tai raštu pranešti savo etikos ir atitikties pareigūnui. Jis arba ji patars jums tokiais klausimais arba paaiškins kitas procedūras, kurias mums reikia atlikti norint tvirtai įsitikinti, kad tokia įmoka yra leistina.

Įmokos politinei veiklai paremti

Prieš leidžiant skirti ar skiriant įmoką politinei veiklai paremti įmonės vardu, būtina gauti **išankstinį rašytinį įmonės direktorių valdybos sutikimą**. Visi su tokiomis išlaidomis susiję įrašai turi būti saugomi ir registruojami kovos su kyšininkavimu didžiosios knygos sąskaitose.

Trečiųjų šalių samdymas – bendroji informacija

Įmonė gali būti laikoma **atsakinga** už kyšius, kuriuos sumokėjo bet kuris įmonės vardu veikiantis arba **įmonei paslaugas teikiantis asmuo**. Todėl **niekada neturėtume leisti trečiajam šaliai mokėti verslo partneriui ar valstybės pareigūnui kyšius, gauti iš jų kyšius ar prašyti trečiosios šalies tai padaryti**, taip pat neturėtume nepaisyti įmonės vardu veikiančių trečiųjų šalių vykdomos veiklos, galinčios prieštarauti šiai politikai.

Trečiųjų šalių pavyzdžiai

klientai, platintojai, tiekėjai, agentai, atstovai, konsultantai, kiti tarpininkai, rangovai ir paslaugų teikėjai, nekilnojamojo turto rangovai, pardavimo ir rinkodaros įmonės, mokesčių konsultantai, lobistai.

Turėtumėte pranešti savo etikos ir atitikties pareigūnui apie bet kokią trečiosios šalies, siūlančios teikti arba teikiančios paslaugas įmonei (tačiau ne tiesiog perkančios ir perparduodančios prekes be jokio tolesnio įmonės įsitraukimo), vykdomą veiklą, kuri, jūsų manymu, prieštarauja šiai politikai.

Pavyzdys

Sužinojote, kad įmonei atstovauti pasamdytas konsultantas norėdamas gauti mūsų gamyklos statybos leidimą kviečia valstybės pareigūnus į prabangius pietus, vakarienes ir pramogas bei yra linkęs samdyti savo artimuosius, kad jie „užmegztų gerus santykius“ su reguliavimo institucijų darbuotojais.

Trečiųjų šalių, bendraujančių su valstybės pareigūnais, samdymas – išankstinis patikrinimas ir patvirtinimas

Jei esate atsakingas už verslo sutartį su trečiąją šalimi, **kuri įgali bendrauti su valstybės pareigūnais įmonės vardu**, būsite atsakingas už bendrus santykius su ta trečiąja šalimi – nuo trečiosios šalies patikrinimo atrankos metu iki su ja sudarytos sutarties nutraukimo. Taigi, prieš sudarydami sutartį su trečiąja šalimi, turite įsitikinti, kad atliktas tinkamas patikrinimas ir gautas **išankstinis rašytinis jūsų etikos ir atitikties pareigūno sutikimas**.

Su valstybės pareigūnais įmonės vardu galinčių bendrauti šalių patikrinimas dėl kyšininkavimo visais atvejais turi būti vykdomas naudojant „Exiger“ platformą, kurią rasite el. adresu [<https://insight.exiger.com/Auth/Login>]. Šioje platformoje galite nustatyti, ar šalis kelia didelę riziką, ar ji anksčiau buvo kaltinama dėl netinkamo verslo elgesio ir pan. Jei „Exiger“ platformoje atlikto patikrinimo metu paaiškėja grėsmę keliantys veiksniai, turėtumėte pasikonsultuoti su savo etikos ir atitikties pareigūnu. Šis išsamus patikrinimas turi būti pakartotinai atliekamas kas dvejus metus.

Pavyzdys

Vietinis žmoniškųjų išteklių skyrius samdo įmonę, kad gautų leidimus dirbti. Santykius su tiekėju palaikančiam žmoniškųjų išteklių darbuotojui tenka pagrindinė atsakomybė dėl to, kad būtų atliktas išsamus patikrinimas. Kilus klausimams dėl proceso ar „Exiger“ platformos, jis ar ji turėtų kreiptis į etikos ir atitikties pareigūną.

Trečiųjų šalių, bendraujančių su valstybės pareigūnais, samdymas – sutarčių sudarymas ir santykių stebėjimas

Už šiuos verslo santykius atsakingas darbuotojas privalo užtikrinti, jog su tarpininku sudarytoje sutartyje būtų aiškiai ir tiksliai aprašytas tarpininko teikiamų paslaugų tipas, kad šios paslaugos būtų akivaizdžiai suteiktos ir atitinkama kompensacija būtų proporcinga tarpininko suteiktoms paslaugoms toje konkrečioje vietoje. Be to, verslo santykius palaikantis asmuo į su tarpininku sudarytą sutartį turėtų įtraukti etikos ir atitikties pareigūno nurodytas nuostatas, kuriose būtų teigiama, kad kita šalis neužsiima ir neužsiims kyšininkavimu. Jei reikės, teisės ir viešųjų pirkimų skyriai jums padės, tačiau jūsų, kaip verslo santykių kontaktinio asmens, pagrindinė atsakomybė yra įvertinti jūsų valdomos trečiosios šalies elgesį bei išreikšti susirūpinimą etikos ir atitikties pareigūnui.

Reikia atkreipti dėmesį į ženklus, nurodančius, kad šalis gali nesilaikyti šios politikos, pavyzdžiui:

trečioji šalis prašo neproporcingos, nuo veiklos rezultatų ar pelno procento dydžio priklausančios kompensacijos;

trečioji šalis prašo atlikti mokėjimą netinamu būdu (pvz., atlikti netiesioginį mokėjimą kitoje valstybėje, sumokėti grynaisiais pinigais arba į nesusijusios trečiosios šalies sąskaitą);

trečioji šalis nenori sudaryti sutarties;

trečiąją šalį pasiūlė jums valstybės pareigūnas;

atrodo, kad trečioji šalis neturi tinkamos patirties, susijusios su nagrinėjama užduotimi;

trečioji šalis žada neįprastai greitus rezultatus; arba

trečioji šalis prašo priemonių ar dovanų.

Jei susiduriate su vienu iš anksčiau išvardytų atvejų, turėtumėte nedelsdami kreiptis į etikos ir atitikties pareigūną.

Pranešimas apie pažeidimus

Jei pastebite elgesį, kuriuo siekiama pažeisti šią politiką, arba jei į jus kreipiamasi dėl kyšininkavimo ar korupcijos, susisiekite su etikos ir atitikties pareigūnu arba naudokitės „Speak Up!“ skaidrumo linija, prie kurios galima prisijungti anonimiškai ir kurią galima pasiekti el. adresu www.coca-colahellenic.ethicspoint.com. Įtariamai pažeidimai bus atitinkamai peržiūrimi ir tiriami, todėl gali būti imamasi drausminių priemonių. Bet koks toks pranešimas apie kyšininkavimą ar korupciją bus laikomas konfidencialiu tiek, kiek tai leidžiama pagal įstatymus. Nutylėjimas apie šios politikos pažeidimą taip pat laikomas šios politikos ir verslo elgesio kodekso pažeidimu, už kurį taikomos drausminės priemonės ir (arba) darbo sutarties nutraukimas.

Apie įtariamus sunkius politikos pažeidimus, susijusius su aukšto lygio pareigas einančiais darbuotojais, didelėmis pinigų sumomis ar įtariama nusikalstama veikla, nedelsiant reikia pranešti vyriausiajam teisininkui arba vyriausiajam atitikties pareigūnui.

